

[Ministeren for Grønland.]
give lån i Grønland, kan registreres og konstateres på objektiv måde.

Et privat lånemarked er allerede under udvikling i Grønland, idet bl. a. en af vore sparekasser har etableret en filial i Godthåb, ligesom der inden for bankverdenen arbejdes på oprettelse af en fælles bank i landsdelen. Disse og andre private låneinstitutioner forudsættes at kunne imødekomme en væsentlig del af de stigende ønsker i Grønland om at kunne opnå lån ikke alene til anlæg, som hidtil i overvejende grad har været ydet af staten, men også til driften af erhvervsvirksomheder.

Med den vækst, der kan forudses i antallet af aftaler om lån mod sikkerhed i form af pant, stiger behovet for, at den indbyrdes rækkefølge af disse panterettigheder kan konstateres på objektiv måde gennem offentlige myndigheders medvirken.

Efter det foreliggende lovforslag skal for fremtiden såvel offentlige som private lån registreres for at nyde fortrinsret over for kreditorforfølgning og senere omsætnings-erhververe. Herved kan långivere og omsætningserhververe sikre sig mod, at ukendte panterettigheder kan forringe deres stilling.

Grønlands landsret påbegyndte i 1961 forsøgsvis en registrering af rettigheder over fast ejendom og løsøre inden for Godthåb retskreds.

Denne registreringsordning indebærer ikke de almindelige retsvirkninger, der er knyttet til tinglysning, og forsøget må nærmest betragtes som udtryk for et ønske om at vænne befolkningen til at forstå registreringens betydning, d. v. s. opnåelse af bevisikring, selv om denne registrering ikke kunne fortrænge tidligere uregistrerede rettigheder.

Siden ordningens indførelse har registrering af panterettigheder vundet almindelig udbredelse i Godthåb, og forsøget er derfor udstrakt til visse retskredse også uden for Godthåb. Ordningen har indeholdt mulighed for, at også adkomster i et vist omfang kan registreres.

Tiden til at gå et skridt videre mod en tinglysningsordning som den danske anses nu for inde. For at undgå at afskære ældre panterettigheder, hvilket ville kræve en indkaldelse af alle adkomster og andre ældre rettigheder, går det foreliggende forslag dog

alene ud på, at pant, der stiftes efter lovens ikrafttræden, skal registreres for at nyde retsbeskyttelse mod pant og retsforfølgning, der registreres senere.

Lovforslaget er udarbejdet af det grønlandske lovudvalg og er tiltrådt af Grønlands landsråd.

Idet jeg i øvrigt med hensyn til lovforslagets enkeltheder henviser til bemærkningerne til forslaget, skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings villige behandling.

Handelsministeren (Tyge Dahlggaard):
Herved har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til konkurrencelov og forslag til lov om ændring i lov om indseende med priser.

Konkurrenceloven skal afløse lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse, der senest er optrykt ved lovebekendtgørelse nr. 145 af 1. maj 1959, og som er optaget som bilag til lovforslaget.

Den første egentlige konkurrencelov fik vi i 1912, og den lov, der gælder i dag, bygger på væsentlige punkter på 1912-loven.

Baggrunden for denne lovgivning var erhvervslivets — især butikshandelens og håndværkets — ønske om at få etableret en beskyttelse mod illoyal konkurrence. Den stigende industrielle produktion af forbrugsgoder og den heraf følgende forøgede vareomsætning havde skærpet salgskonkurrencen, og gennem forskellige reklameforanstaltninger var der opstået nye muligheder for at påvirke det købende publikum. Tilsvarende udvikling var foregået i andre europæiske lande, og Tyskland, der var foregangsland på dette lovgivningsområde, gennemførte i 1909 en konkurrencelov, som kom til at danne forbillede for lignende lovgivning bl. a. i de nordiske lande.

I Danmark nedsatte regeringen i 1909 en kommission, der skulle give udkast til en konkurrencelov, og på grundlag af det udkast, som kommissionen afgav, gennemførtes konkurrenceloven af 1912. I overensstemmelse med udenlandske forbilleder kom loven til at indeholde en bestemmelse om urigtige varebetegnelser samt en række regler om særlige konkurrencemetoder: salg af konkurs-, akkord- eller dødsbovarer, auktionssalg, udsalg, tilgift og undersalg. Det var et afgørende punkt i loven, at over-

[Handelsministeren.]

trædelser af denne i vidt omfang kun kunne påtales efter begæring af dertil bemyndigede erhvervsorganisationer, og erhvervslivet fik således herredømme over, om sag skulle rejses. Dette indebar, at det offentlige var afskåret fra at rejse sag i tilfælde, hvor almene interesser, f. eks. hensynet til det købende publikum, kunne kræve dette.

Den nydannelse, som loven betød i dansk erhvervslovgivning, og den særlige udformning, loven havde fået med forbud mod konkret afgrænsede salgsforanstaltninger, medførte, at hyppige revisioner af loven blev påkrævet, idet der næsten til stadighed fremkom ønsker om en skærpelse af loven, som også i et vist omfang blev imødekommet.

Efter flere mindre justeringer af loven blev der i 1926 efter henstilling fra detailhandelen indført et forbud mod de såkaldte sneboldsystemer. Samtidig ophævedes dog bestemmelsen om forbud mod undersalg, d. v. s. forbuddet mod, at detailhandleren sælger til en pris, der er lavere end den af producenten eller grossisten foreskrevne, idet bestemmelsen hindrede, at prisfald tilstrækkelig hurtigt kunne slå igennem. Hensynet til den almindelige interesse i pris-konkurrencen fik således fortrin fremfor erhvervslivets ønske om at undgå en sådan konkurrence på baggrund af tidens almindelige deflationspolitik.

I 1937 gennemførtes de vigtigste nydannelser i loven siden 1912. Der indførtes den såkaldte generalklausul, hvorefter i erhvervsøjemed foretagne handlinger, der strider mod redelig forretningskik, medfører erstatningsansvar og ved dom kan forbydes. Samtidig indførtes på grundlag af gentagne henstillinger fra butikshandelens organisationer forbuddet mod formidling af rabatydelser til forbrugere og forbuddet mod enhedsprisforretninger. Også denne lov hvilede på det grundprincip, at konkurrence-lovgivningen var en lovgivning af hensyn til erhvervslivet for at hindre en ubillig konkurrence de erhvervsdrivende imellem.

Konkurrencelovgivningen måtte selvsagt blive uden større interesse under den vareknaphed, der opstod under den anden verdenskrig og i årene derefter, men da varetilgængeligheden på ny satte ind og konkurrencen på ny skærpedes, kom der også igen ønsker om yderligere regulering af kon-

kurrencemetoderne. Både fra detailhandelens og forbrugernes side blev der gennem 1950'erne fremsat ønske om et forbud mod reklamebortlodninger, og handelsministeren fremsatte i folketingsåret 1957-58 et forslag om ændring af konkurrenceloven, hvorefter reklamebortlodninger blev forbudt. Forslaget blev ikke gennemført, men regeringen besluttede at nedsætte et udvalg, der skulle gennemgå konkurrenceloven i dens helhed. Man fandt, at det ikke var tilfredsstillende at gennemføre enkelte ændringer af loven uden nogen sammenfattende vurdering af denne gamle lovs betydning i et moderne industrisamfund, hvor også butikshandelens struktur var under ændring, og hvor hensynet til forbrugerne måtte indtage en langt mere fremtrædende stilling, end tilfældet er under den gældende lov.

Der er allerede i rets anvendelsen i årene efter krigen på grundlag af generalklausulen afsagt nogle domme, hvor denne bestemmelse blev anvendt til beskyttelse af forbrugerinteresser, men det var på den anden side klart, at dette ikke var tilstrækkeligt til gennem denne lovgivning at opnå den balance mellem erhvervs- og forbrugerinteresser, som ændrede produktions- og afsætningsvilkår krævede.

Det udvalg, der nedsattes, fik derfor til opgave at undersøge, om loven — under hensyntagen til den skete udvikling i konkurrenceforholdene og herunder især omfanget af formen for de senere års præmiekonkurrencer — fortsat fuldt ud opfylder de krav, erhvervslivet og forbrugerne må stille til en lovgivning til fremme af lige og sund konkurrence. Udvalget skulle eventuelt fremkomme med forslag til en ny lovgivning på det pågældende område til afløsning af den nugældende ret kasuistisk affattede lov.

Forslag til konkurrencelov er udarbejdet på grundlag af betænkning angående en ny konkurrencelov, der er afgivet i april 1966 af det udvalg, som handelsministeriet nedsatte i januar 1959. Om udvalgets sammensætning tillader jeg mig at henvide til redegørelsen i de almindelige bemærkninger til lovforslaget samt til betænkningen, der er omdelt til tingets medlemmer.

Udvalget har samarbejdet med tilsvarende udvalg i Finland, Norge og Sverige. Det finske udvalg har endnu ikke afsluttet arbejdet, medens det norske og svenske ud-

[Handelsministeren.]

valg afgav betænkninger henholdsvis i juni 1966 og i december 1966, og disse betænkninger er sendt til udtalelse hos de interesserede organisationer.

Inden for udvalget har der været enighed om bestemmelserne i lovforslagets § 1, generalklausulen, § 2, vildledende reklame, § 3, erhvervshemmeligheder, § 4, tekniske tegninger, samt § 7, forretningskendetegn m. v. Derimod har udvalget delt sig i flertal og mindretal med hensyn til spørgsmål om, hvorvidt og i hvilket omfang denne lovgivning bør indeholde forbud mod eller regulering af de såkaldte salgsfremmende foranstaltninger, der er omhandlet i betænkningens kap. 8. Det drejer sig bl. a. om bestemmelserne i den gældende lov om udsalg i § 5 og § 6, om tilgift og formidling af rabat i § 12 og om de såkaldte sneboldsystemer, der er forbudt i henhold til den gældende lovs § 13. Der har inden for udvalget været enighed om at foreslå et forbud mod bortlodninger i reklameøjemed, men et flertal har ment, at et sådant forbud skulle indføres i lotteriloven, medens et mindretal har ønsket, at et forbud optages i konkurrenceloven.

Et flertal inden for udvalget har ment, at der ikke findes tilstrækkeligt grundlag for at forbyde eller regulere de såkaldte særlige salgsfremmende foranstaltninger, idet der herved kun opnås, at man rammer mere eller mindre tilfældigt valgte reklameforanstaltninger, som ikke kan anses for mere skadelige for erhverv og forbrugere end så mange andre metoder, der er almindeligt accepteret. Et mindretal ønsker de gældende forbud bevaret og på visse punkter udvidet, fordi disse salgsfremmende foranstaltninger efter mindretallets opfattelse rummer en særlig fare for misbrug.

Udvalgets betænkning har været til udtalelse hos de nærmest interesserede organisationer og myndigheder, der er anført i bemærkningerne til lovforslaget.

Et overvejende antal af organisationerne repræsenterende erhverv, forbrugere og kooperation har tilsluttet sig flertalsindstillingen, medens mindretalsindstillingen fortrinsvis har fået tilslutning fra organisationer, der repræsenterer butikshandelen og håndværket.

Forslag til konkurrencelov er i hovedsagen udarbejdet på grundlag af flertalsindstillingen, hvilket indebærer, at jeg har fulgt den vurdering af de erhvervs- og forbrugerpolitiske spørgsmål, som udvalgets flertal har anlagt.

Udvalgsflertallets hovedsynspunkt har, således som det fremgår af indledningen til betænkningen og af dennes afsnit 67, været, at udvidet oplysningspligt ved mærkning af varer og udvidet anvendelse af forbuddet imod vildledende reklame bør træde i stedet for forbud mod bestemt afgrænsede reklameforanstaltninger, idet sådanne forbud ikke er egnede midler til fremme af kvalitets- og priskonkurrencen, men i visse tilfælde som ved regulering af udsalg endog er hæmmende for en sådan konkurrence. Udvalget har endvidere ment, at hvis der skulle gribes ind i konkurrencen blot på grundlag af visse driftstekniske eller driftsøkonomiske ulemper ved enkelte salgsfremmende foranstaltninger, måtte følgen blive et betydeligt antal forbud i lovgivningen, der til stadighed skulle suppleres med nye forbud. Det følger heraf, at den gældende lovs bestemmelser om udsalg, tilgift, rabatformidling og sneboldsystemer ikke er optaget i forslag til konkurrencelov.

I overensstemmelse med det anførte hovedsynspunkt har et flertal inden for udvalget med henblik på en styrkelse af pris- og kvalitetskonkurrencen udarbejdet udkast til lov om ændring af lov om indseende med priser, hvorved der i denne lov indføres en hjemmel for monopoltilsynet til at fastsætte, at bestemte varer kun må sælges med angivelse på varen af dennes indhold og egenskaber. Denne bestemmelse skal give monopolmyndighederne mulighed for at foreskrive, at der gives oplysning om varernes holdbarhed, sammensætning og egenskaber i øvrigt, således at forbrugerne får mulighed for at foretage et varevalg på et i hvert fald i visse henseender mere objektivt grundlag. Herigennem modvirkes de eventuelle skadelige virkninger for pris- og kvalitetskonkurrencen af visse reklameforanstaltninger på en mere positiv og konstruktiv måde, end hvis man betræder forbuddenes vej. Endvidere foreslår udvalgsflertallet en bestemmelse, der giver monopoltilsynet adgang til at foreskrive såkaldt kvantumstandardisering af varer, d. v. s. at det kan be-

[Handelsministeren.]

stemmes, at varer kun må sælges i nærmere foreskrevne enheder. Lov om indseende med priser indeholder i forvejen hjemmel til at foreskrive, at varer skal mærkes med angivelse af kvantum. Den gældende konkurrencelov indeholder i § 16 hjemmel for handelsministeren til at foreskrive kvantumsmærkning og kvantumstandardisering, men udvalget har fundet, at det er administrativt mest hensigtsmæssigt, at beføjelser af denne karakter overgår til monopoltilsynet, således at disse foranstaltninger kan koordineres med de mærkningsforskrifter i øvrigt, der fastsættes af monopoltilsynet i medfør af prisindseendeloven.

Det følger af den tilslutning til udvalgsflertallets indstilling, som forslag til konkurrencelov er udtryk for, at også indstillingen med hensyn til lov om indseende med priser er fulgt, idet den liberalisering af konkurrencelovgivningen, som lovforslaget indebærer, må modsvares af en udvidet oplysningspligt til fremme af pris- og kvalitetskonkurrencen. Jeg skal senere vende tilbage til forslag til lov om ændring i lov om indseende med priser.

Inden jeg går over til at omtale de enkelte bestemmelser i forslag til konkurrencelov, vil jeg gerne kort omtale det nordiske samarbejde, der har fundet sted på dette område, og lovforslagets relation til tilsvarende lovgivning i andre lande.

Som tidligere nævnt har det danske konkurrencelovsudvalg samarbejdet med udvalg i Finland, Norge og Sverige, og disse udvalg har bortset fra det finske afgivet betænkning.

Det er lykkedes udvalgene i det væsentlige at opnå enighed om lovteksterne, således som disse fremgår af lovforslagets §§ 1-4, og de forskelligheder, der gør sig gældende, beror mere på formen end på indholdet. Derimod har udvalgene ikke kunnet opnå et fælles syn på betimeligheden af indgreb over for de særlige salgsfremmende foranstaltninger. Flertallet i det danske udvalg har i princippet indtaget samme stilling som

de svenske og finske udvalg, medens det norske udvalgs flertal i lighed med det danske udvalgs mindretal har foreslået regler om tilgift og udsalg.

Uanset den forskellige vurdering af de særlige salgsfremmende foranstaltninger må den overensstemmelse, der faktisk er opnået, hilses med tilfredshed, og især bør det fremhæves, at bestemmelsen om vildledende reklame i forslagens § 2 har fået samme udformning i udvalgenes lovudkast.

Uden for de skandinaviske lande påkalder især forholdet til EFTA-landene interesse. Disse lande har bortset fra Storbritannien specielle love om den illoyale konkurrence. Disse love indeholder i vidt omfang beslægtede retsregler.

EFTA-konventionen forudsætter ikke noget samarbejde om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning, og dette har heller ikke været overvejet. Konkurrencelovgivningen inden for dette markedsområde indeholder ikke bestemmelser, der er i strid med konventionens formål, og heller ikke ud fra denne betragtning har en drøftelse af denne lovgivning været påkrævet. Der har dog inden for EFTA fundet forhandlinger sted i handelsekspertkomiteen om medlemsstaternes regler om oprindelsesmærkning. Regler herom findes i den gældende konkurrencelovs § 16, hvilken bestemmelse bemyndiger handelsministeren til at fastsætte, at varer kun må sælges eller udbydes til salg med angivelse af, om varen er dansk eller udenlandsk, eller af dens frembringelse eller oprindelsessted. Der er i henhold til denne bestemmelse udfærdiget en række bekendtgørelser om mærkning af udenlandske varer, og en fortegnelse om bekendtgørelserne findes i betænkningens bilag 7.

Overvejelserne i EFTAs handelsekspertkomité har ført til, at man ønsker at begrænse anvendelsen af sådan mærkning ud fra den betragtning, at der er tale om en beskyttelsesforanstaltning for indenlandske varer, og at en sådan mærkning kun i sjældne tilfælde kan begrundes ud fra hensynet til det købende publikum. Det vil blive

[Handelsministeren.]

pålagt medlemslandene over for EFTA at begrunde opretholdelsen og gennemførelsen af bestemmelser om mærkning.

I overensstemmelse hermed er bestemmelsen om oprindelsesmærkning i den gældende lovs § 16 ikke medtaget i forslag til konkurrencelov. Der vil således ikke fremtidig være adgang til administrativt at foreskrive oprindelsesmærkning af varer. Som det fremgår af forslaget § 12, stk. 2, er det dog fundet rigtigt at opretholde gyldigheden af de i henhold til den gældende lovs § 16 udstedte bekendtgørelser, indtil der er forhandlet med de interesserede organisationer om en afvikling. I denne forbindelse bemærkes, at blandt de organisationer, som har udtalt sig om lovforslaget, går kun Industrirådet og Håndværksrådet ind for opretholdelse af disse mærkningsbekendtgørelser. På den anden side er begge disse organisationer interesserede i, at bestemmelser af denne karakter afskaffes overalt, hvis dette kan ske på gensidighedsbasis.

Inden for fællesmarkedet er der truffet forberedelse til en harmonisering af medlemslandenes lovgivning om illoyal konkurrence, idet det i 1962 blev overdraget et institut ved München Universitet at foretage en retssammenlignende undersøgelse, der skal danne grundlag for kommissionens overvejelser. Undersøgelsens resultat er under udgivelse i en bogserie, der omfatter en redegørelse for hvert enkelt land og med et bind indeholdende en sammenfattende vurdering. Der foreligger ikke på indeværende tidspunkt oplysninger om arbejdets videre gang.

Jeg skal herefter omtale visse principielle spørgsmål i forbindelse med de enkelte bestemmelser i forslaget til konkurrencelov, idet jeg med hensyn til enkeltheder tillader mig at henvise til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Lovforslagets § 1, der indeholder generalklausulen, er i realiteten uændret i forhold til den tilsvarende bestemmelse i den gældende lovs § 14, men bestemmelsen er givet en ny sproglig udformning. Det har været diskuteret, om bestemmelsen fortsat skulle placeres som den sidste bestemmelse i loven, men det er fundet rigtigst at placere den som den første, fordi generalklausulen udtrykker lovens almindelige princip, og da

bestemmelsen gennem årene har fået stigende betydning i rets anvendelsen.

Lovforslagets § 2 om vildledende reklame skal træde i stedet for den gældende lovs § 1 og § 10, idet det på grund af disse to bestemmelers samhørighed er fundet mest hensigtsmæssigt, at bestemmelserne samles i samme paragraf. Lovforslagets § 2 er en central bestemmelse i denne lovgivning, da bestemmelsen tager sigte på at beskytte forbrugerne imod reklamens vildskud, en beskyttelse, som er blevet stadig mere påkrævet, eftersom udbuddet af varer — og ofte meget teknisk komplicerede varer — øges.

Det er blandt andet af denne grund, at der i henhold til forslaget § 2, stk. 3, er pålagt personer, der er ansat hos en erhvervsdrivende, ansvar, idet det ellers er vanskeligt på tilstrækkelig effektiv måde at imødegå anvendelsen af urigtige eller vildledende angivelser i forbindelse med salg af varer. Det er imidlertid klart, at personalets ansvar er betinget af, at de sædvanlige subjektive betingelser er til stede, og det er udtalt i bemærkningerne, at det forudsættes, at de ansatte efter påtalepraksis kun gøres ansvarlige subsidiært i forhold til lederen af virksomheden.

Endvidere er efter forslaget § 2, stk. 3, foreninger og sammenslutninger, der varetager erhvervsdrivendes eller forbrugeres interesser, gjort ansvarlige. Det er fundet rimeligt at følge udvalgets forslag herom, som er nærmere begrundet i betænkningens afsnit 55. En række erhvervsorganisationer har rejst spørgsmål om, hvorvidt der også bør indføres et ansvar for statsorganer, som har opgaver i forbindelse med forbrugeroplysning m. v. Dette kunne f. eks. være statens husholdningsråd og Danmarks radio. Man har ment, at den oplysningsvirksomhed, der drives gennem sådanne organer, bør være undergivet de samme ansvarsregler som private organisationer. Det er imidlertid ikke fundet rigtigt at følge dette forslag henset til, at sådanne særlige organer har grundlag i lovgivningen, og at der over for sådanne organer eller institutioner er den sædvanlige administrative klageadgang, ligesom de almindelige erstatningsregler finder anvendelse.

Lovforslagets § 3 om erhvervshemmigheder indebærer en modernisering og udvidelse af den gældende lovs § 11, medens

[Handelsministeren.]

bestemmelsen i lovforslagets § 4 om tekniske tegninger er en nydannelse. Det har især under de nordiske forhandlinger været fremhævet, at den tekniske udvikling i stigende omfang medfører udveksling, udlån m. v. af forbilleder for tekniske frembringelser, og at en beskyttelse imod misbrug af disse ting er påkrævet.

Medens et flertal i udvalget har foreslået, at forbud imod reklamebortlodning optages i lotterilovgivningen, foreslår et mindretal, at en bestemmelse herom optages i en ny konkurrencelov. Under hensyn til, at justitsministeriet har ment, at en bestemmelse om reklamebortlodning ikke hører hjemme i lotteriloven, er bestemmelsen blevet optaget i lovforslagets § 5.

Udvalgets betænkning indeholder i afsnit 101-111 en gennemgang af forskellige problemer, der knytter sig til ydelse af rabat. Denne gennemgang er resulteret i, at udvalgets flertal i betænkningens afsnit 110 har foreslået og motiveret en bestemmelse, hvorefter der skal være adgang for køberne til at kræve rabatmærker indløst kontant. Bestemmelsen herom findes i lovforslagets § 6.

Der er ikke fundet grundlag for at forbyde, at rabat ydes i form af varer, men det må anses for meget skadeligt for den pris-konkurrence, som i øvrigt ønskes fremmet, hvis der kan opspares tilgodehavender i varer på grundlag af rabatmærker, der alene har en pointværdi, med henblik på indløsning i forskellige varer, efterhånden som et antal mærker er samlet. Herved kan en del af vareomsætningen komme til at foregå uden forbindelse med den almindelige prisansættelse, og køberne har ingen mulighed for at vurdere værdien af de ydelser, der loves dem. Rabatydelens værdi er et led i prisvurderingen, og kan rabatens værdi ikke vurderes, er dette til afgørende skade for priskonkurrencen, idet bestræbelserne for at fremme en åben prismærkning herigennem modvirkes. Bestemmelsens sigte er således at fremme priskonkurrencen og give køberne relevante oplysninger.

Efter bestemmelsen i forslaget § 6 kræves det derfor, at rabatmærker skal bære en pålydende værdi og kunne kræves indløst kontant, når mærker til et beløb, hvis størrelse fastsættes administrativt, begæres ind-

løst. Ud fra de betragtninger, der er anført i bemærkningerne til forslaget § 6, bør værdigrænsen antagelig for tiden kunne ansættes til 5 kr.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på forslaget bestemmelse om straf og påtale i §§ 8-10, men nøjes med at omtale den principielle ændring, der er foreslået med hensyn til påtalereglerne i forhold til den gældende lov.

I henhold til den gældende konkurrencelov kræves der i et vist omfang en begæring om påtale fra en erhvervs- eller forbrugerorganisation, for at det offentlige kan rejse sag for overtrædelse af visse af lovens bestemmelser, f. eks. den gældende lovs § 1, der indeholder regler om vildledende reklame. I andre tilfælde, hvor overtrædelse er privat påtale undergivet, kræves det, at den forurettede skal have tilslutning fra en organisation for at kunne forfølge sagen. Dette system hidrører fra 1912, da vi fik den første konkurrencelov, og skyldes erhvervslivets ønsker om at få afgørende indflydelse på lovens anvendelse.

Et flertal inden for udvalget har som nærmere motiveret i betænkningens afsnit 158 ment, at sådanne begrænsninger er upåkrævede og ikke forenelige med almindelige retsplejebegreber. Justitsministeriet har sluttet sig hertil. Derimod ønsker et mindretal i udvalget at bevare de gældende begrænsninger med hensyn til påtalebeføjelserne.

Herefter er det i lovforslagets § 11, stk. 2, foreslået, at overtrædelse af bestemmelserne i lovforslagets §§ 2, 5 og 7, stk. 2, er undergivet offentlig påtale. Det har i adskillige tilfælde vist sig uhensigtsmæssigt, at det offentlige ikke uden begæring fra en organisation kunne forfølge overtrædelser af den gældende lovs § 1, der erstattes af lovforslagets § 2, men der rådes nu bod på dette forhold gennem forslaget om offentlig påtale. Da overtrædelse af bestemmelsen i forslaget § 2 imidlertid i et vist omfang er uden en sådan almen interesse, der kan begrunde offentlig påtale, er der givet den særbestemmelse, at sådanne overtrædelser dog skal være undergivet privat påtale i det omfang, de består i skadelig omtale af en anden erhvervsdrivende eller af forhold, der særlig angår ham.

Endelig vil jeg gerne omtale et forslag i

[Handelsministeren.]

udvalgets betænkning, som ligger uden for, hvad der tænkes reguleret ved lovgivning. Udvalgets flertal har, som det fremgår af betænkningens afsnit 184, foreslået, at der efter svensk mønster etableres et opinionsnævn, der kan tage stilling til konkurrence-lovssager. Et mindretal i udvalget bestående af erhvervslivets repræsentanter har stillet sig skeptisk over for værdien af et sådant opinionsnævn, men har ikke villet afvise tanken om, at erhvervslivets og forbrugernes organisationer foretager en undersøgelse af hele spørgsmålet.

Det er min opfattelse, at det ville være værdifuldt, om en undersøgelse af dette spørgsmål blev foretaget, således at der på privat basis eventuelt kan etableres et organ af den foreslåede art.

Det er i forslagets § 12 foreslået, at loven træder i kraft den 1. juli 1967. Det er dog fundet rigtigst at hensyn til erhvervslivet at gøre den undtagelse, at forbuddet mod reklamebortlodninger i forslagets § 5 først træder i kraft den 1. januar 1968, idet det må påregnes, at der på indeværende tidspunkt allerede er foretaget forberedelser og anvendt penge til udarbejdelser af sådanne reklamekampagner.

Endelig er det foreslået, at det overlades til handelsministeren at fastsætte tidspunktet for ikrafttrædelsen af forslagets § 6, idet der i henhold til denne bestemmelse skal fastsættes en værdigrænse.

Det er min opfattelse, at forslag til konkurrencelov opfylder de mål, som i 1959 blev sat for en revision af den gældende lov.

Forslaget er et led i den modernisering af erhvervslovgivningen, som blev indledt ved gennemførelsen af den nye næringslov, og det tilpasser konkurrencelovgivningen til de ændringer især i detailomsættningens struktur, der har fundet sted, og som er under udvikling.

Lovforslaget er udtryk for, at man opgiver at gennemføre regulering af konkurrencen gennem omfattende forbudsbestemmelser, som udviklingen alligevel løber fra, og som derfor bestandigt må suppleres med nye forbud. I stedet lægges vægten på konkrete oplysninger om varers pris, mængde og kvalitet ved en udvidelse af monopoltilsynets beføjelser i henhold til lov om indseende med priser.

Efter den nugældende bestemmelse i § 4 i lov om indseende med priser har monopoltilsynet adgang til at påbyde kvantumsangivelse på varer, der af fabrikanten, importøren eller grossisten sælges i detailsalgspakninger.

Samtidig indeholder bestemmelsen i den nugældende konkurrencelovs § 16 adgang for handelsministeren til at fastsætte, at bestemte varer i detailsalg kun må udbydes i foreskrevne enheder eller med kvantumsangivelse. Bestemmelsen angår alene detailsalg og berører således kun indirekte de tidligere omsætningsled, fabrikanter og grossister.

I konkurrencelovudvalgets betænkning er det påpeget, at konkurrenceovens og prisindseendelovens bestemmelser delvis dækker hinanden. Et flertal i udvalget har derfor foreslået at sammenarbejde bestemmelserne og overføre dem til lov om indseende med priser. Samtidig har udvalgets flertal foreslået, at disse bestemmelser suppleres med adgang for monopoltilsynet til at fastsætte regler om varens mærkning med angivelse af indhold eller egenskaber. Det er disse forslag, der er baggrunden for det foreliggende ændringsforslag.

Ved den foreslåede ændring af § 4 i lov om indseende med priser får monopoltilsynet en almindelig adgang til at påbyde kvantumsmærkning og -standardisering, og ved at undlade at medtage den nugældende konkurrencelovs § 16 i forslaget til ny konkurrencelov undgår man, at både handelsministeren og monopoltilsynet kan give forskrifter om til dels samme forhold.

Jeg kan erklære mig enig med udvalgets flertal i, at mængdeangivelser som vægt, rumfang el. lign. er nyttige oplysninger for det købende publikum, og det må stærkt betones, at sådanne oplysninger i væsentlig grad kan medvirke til fremme af konkurrencen. Disse synspunkter er vel også almindelig anerkendt både af forbrugerne og af de erhvervsdrivende, og på mange områder har erhvervene selv taget initiativet til en kvantumsmærkning. Med hensyn til færdigpakkede varer har monopoltilsynet i samarbejde med de interesserede erhvervsorganisationer gennemført bestemmelser om nettovægtmærkning for en række forbrugsvarer, f. eks. visse levnedsmidler, herunder dybfrostvarer, vaskemidler og malevarer.

[Handelsministeren.]

På visse områder kan monopoltilsynets bestemmelser opfattes som en supplerende af erhvervsorganisationernes vedtagelser om mængdeangivelser, således at man undgår forskelsbehandling.

Forslaget om at give monopoltilsynet adgang til at påbyde indholds- og egenskabsmærkning er nyt. Motiveringen for dette forslag er, at det ofte er vanskeligt for forbrugerne at vurdere det stærkt nuancerede vareudbud. Oplysning om varenes indhold og om deres egenskaber vil ofte have stor betydning for forbrugernes mulighed for at vurdere en bestemt vare. Over for mange nye varer og tekniske detaljer står forbrugerne som regel ret uvidende og er henvist til at støtte sig til reklameinformation, og det forekommer mig ønskeligt, at forbrugerne ved siden af den vejledning, som reklamen kan give, får så fyldige og saglige oplysninger om varenes art og egenskaber som muligt, hvilket samtidig kan bidrage til at fremme konkurrencen.

Egenskabsmærkning er i begrænset omfang gennemført på frivillig basis gennem Dansk Varedeklarationsnævn. Et flertal i konkurrencelovudvalget har ment, at den frivillige egenskabsmærkning på hensigtsmæssig måde kan suppleres med bestemmelser fastsat af monopoltilsynet. Heri kan jeg erklære mig enig, idet jeg samtidig udtrykker håbet om, at monopoltilsynets adgang til at påbyde egenskabsmærkning kan stimulere interessen for og initiativet til på frivillig basis at give forbrugerne mere fyldige oplysninger om varenes holdbarhed, sammensætning og egenskaber i øvrigt.

Ændringsforslaget til § 4 i lov om indseende med priser er som nævnt udarbejdet på grundlag af det af flertallet i konkurrencelovudvalget fremsatte forslag. I overensstemmelse med den nugældende konkurrencelovs § 16 foreslår udvalgets flertal, at bestemmelser om kvantumsstandardisering, kvantumsangivelse og egenskabsmærkning skal kunne fastsættes for varer, der sælges til forbrugere (detailsalg). Da varerne nu meget ofte indkøbes færdigpakket af detailhandlerne, vil en standardiserings- og mærkningsbestemmelse, der alene angår detailsalget og kun indirekte berører de foregående omsætningsled, være uhensigtsmæssig.

Forslaget til nye mærkningsbestemmelser

er derfor formuleret generelt, således at det kan påbydes alle omsætningsled at angive indhold, egenskaber og mængde.

I praksis vil dette betyde, at det led i omsætningskæden, der fremstiller, respektive pakker varen, vil være ansvarlig for mærkning med indhold, egenskaber og mængde, mens de efterfølgende omsætningsled som regel kun har mulighed for at undersøge, om varen er behørigt mærket, og, for så vidt angår datomærkede varer, at disse sælges inden for den tidsfrist, som mærkningen måtte angive.

Ved den foreslåede generelle adgang til at foreskrive mærkning bliver der også mulighed for at påbyde mærkning af varer, der ikke afsættes i detailsalg, f. eks. varer, der afsættes til erhvervsmæssigt forbrug i landbrug, gartneri, industri eller håndværk.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale forslaget til konkurrencelov og forslaget til lov om ændring i lov om indseende med priser til det høje tings velvillige behandling.

Minister Hans Sølvhøj: Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene.*

Det foreliggende lovforslag går i al kort-hed ud på at oprette en industrialiseringsfond for udviklingslandene til fremme af danske investeringer i disse lande, og midlerne, der skal indgå i fonden, foreslås tilvejebragt ved successivt at overføre op til halvdelen af toldindtægterne ved importen af kaffe.

Forinden jeg går over til at omtale enkeltheder i lovforslaget, skal jeg fremsætte nogle almindelige betragtninger, der danner baggrunden for forslagens fremsættelse.

For få måneder siden drøftede vi her i det høje ting, hvorledes vi hurtigst og mest effektivt kunne forøge bistanden til udviklingslandene og dermed øge vort bidrag til at formindske den økonomiske ulighed mellem de rige og fattige nationer. Som bekendt er mangelen på kapital og faglig viden meget væsentlige hindringer for igangsætning af den industrialiseringsproces, som skal bringe udviklingslandene op på et højere økonomisk og teknisk stade. Det erkendes fra alle sider og ikke mindst i